

Избор из народних прича и предања о Светом Сави.

Легендарна прича.

Предања о постанку бића, места и ствари.

Свети Сава је највећа личност српске историје и културе. Због својих заслуга био је веома цењен. Култ Светог Саве почео је да се гради већ након његове смрти. Зато му припада посебно место и у нашој народној књижевности. О њему су испеване епске песме, исприповедане легендарне приче и предања који прослављају његову личност и дело.

Прича у којој се описује сусрет човека са вишом силом (богом, усудом, ђаволом) или њеним изаслаником (свецем, анђелом, калуђером) назива се **ЛЕГЕНДАРНА ПРИЧА.**

Легендарна прича има једноставну структуру. Јунак приче се искушава и, у зависности од његовог понашања према вишој сили или њеном изасланику, награђује се или кажњава. Негативан јунак бива кажњен, а добар и праведан човек награђен. Легендарне приче имају поучан карактер. Садрже и елементе фантастике и по томе су сличне бајкама.

Свети Сава као лекар

Домаћин: гостољубив, срдчан, несебичан; жена: зла, пакосна, обесна, охола.

Ове прича сведочи о томе да је Свети Сава уживао велико поштовање и да му се народ обраћао у највећим невољама и најтежим животним ситуацијама, као што је болест ближњих.

Свети Сава и два супарника

Отимач: грамзив, похлепан, незасит, неумерен; похлепа га води у смрт; страда јер не уме да обузда своју грамзивост.

Свети Сава и ђаво

Свети Сава: смирен, добронамеран, благонаклон, mudar

Ђаво: дрзак, брзоплет, површан; због свог незнања и похлепе, стално греши и губи.

У свим овим причама добро је похваљено, а зло кажњено.

ПРЕДАЊА – посебна врста усмене прозе у којима се говори о постанку неког предмета, животиње, биљке или неког места, о пореклу имена, о историјским личностима и митолошким бићима.

Предања су најчешће кратка и теже да нешто разјасне или докажу. Верује се у истинитост казивања и зато се завршавају материјалним доказима којима се потврђује тачност онога о чему се приповеда. Често имају и фантастичне елементе.

Врсте предања су:

1. **ДЕМОНОЛОШКО (МИТОЛОШКО) ПРЕДАЊЕ** – веровање у постојање натприродних бића (ђавола, вештица, вампира) и њиховом снажном утицају на друге.
2. **ЕТИОЛОШКО ПРЕДАЊЕ** – тумачи се настанак света, небеских тела, људских особина, биљака, животиња, природних појава (**Свети Сава греје земљу**).
3. **КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО ПРЕДАЊЕ** – говори о јунацима, догађајима и настанку имена места или географског појма (**Свети Сава и богати Гаван, Савина мала, Савина пећина, Вода Светог Саве**).

Предања о Светом Сави говоре о томе да су наши преци имали потребу да настанак назива места у својој околини учине значајним тиме што су их повезивали са Светим Савом – централном фигуром српске средњовековне просвећености.